

Dış Denge, Sürdürülebilir Büyüme ve Fiyat İstikrarı

Murat UYSAL
Başkan

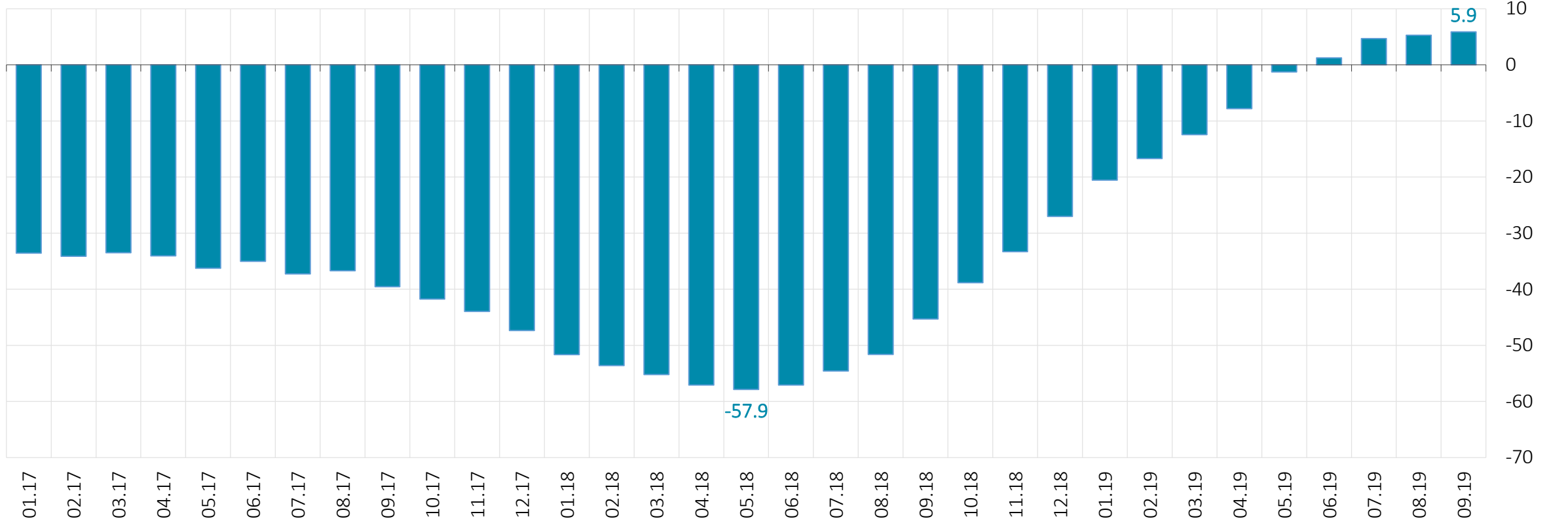
KASIM 2019 | İSTANBUL

Sunum Akışı

- ▶ Cari işlemler dengesi görünümü
- ▶ Sürdürülebilir büyüme ve fiyat istikrarı: Dış dengenin rolü
- ▶ Yapısal ve makro ihtiyati adımlar

Dengelenme sürecinde cari işlemler dengesi belirgin bir iyileşme kaydetmiştir.

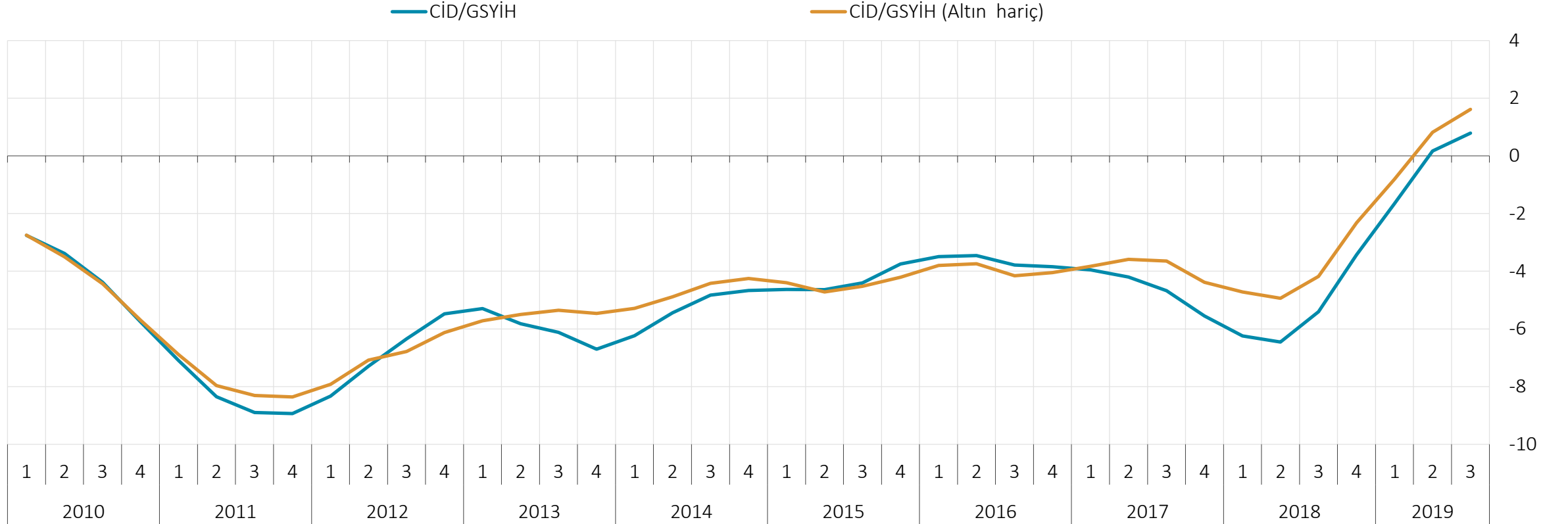
Cari İşlemler Dengesi (12 Aylık Birikimli, Milyar ABD Doları)

Kaynak: TCMB.

Eylül ayı itibarıyla cari fazla milli gelire oran olarak yüzde 1'e yaklaşmıştır.

Cari İşlemler Dengesi (12 Aylık Birikimli, Milli Gelire Oran, %)

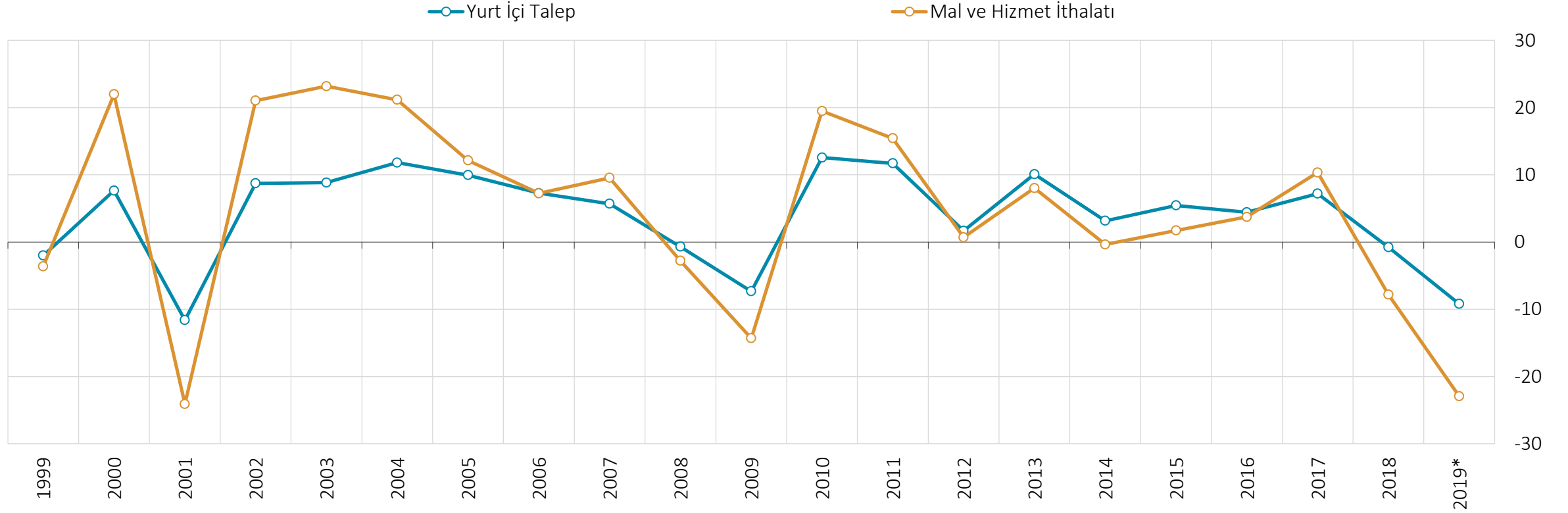

Kaynak: TCMB.

Son Gözlem: 2019 Ç3

Yurt içi talepteki yavaşlama ithalatı belirgin ölçüde sınırlamıştır.

Yurt İçi Talep ve İthalat (Yıllık % Deęiřim)

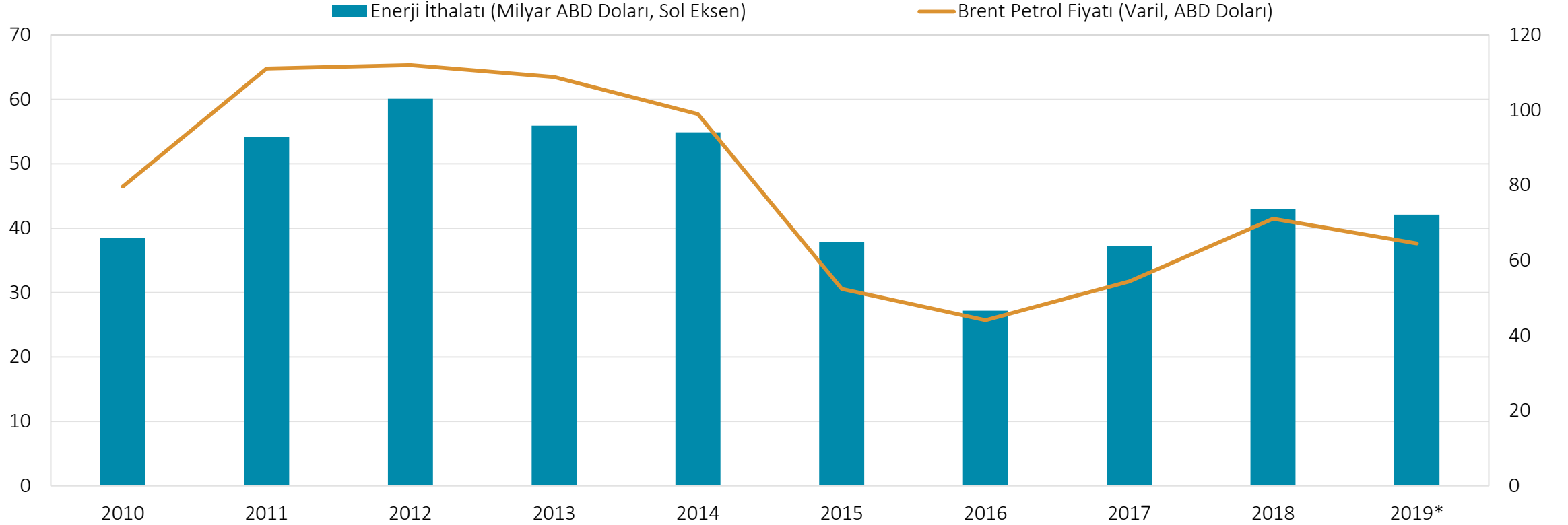

Kaynak: TÜİK, TCMB.

* 2019 yılının ilk yarısı itibarıyla.

Uluslararası petrol fiyatları cari dengeyi önemli ölçüde etkilemektedir.

Ham Petrol Fiyatı ve Enerji İthalatı (12 Aylık Birikimli, Milyar ABD Doları)

Kaynak: TCMB.

* Eylül ayı itibarıyla yıllıklandırılmış.

Firmaların pazar çeşitlendirme esnekliği ihracatı desteklemektedir.

İlk 10 İhracatçı Sektörün Bölgesel Payları (2018-2019 Ortalaması, %)

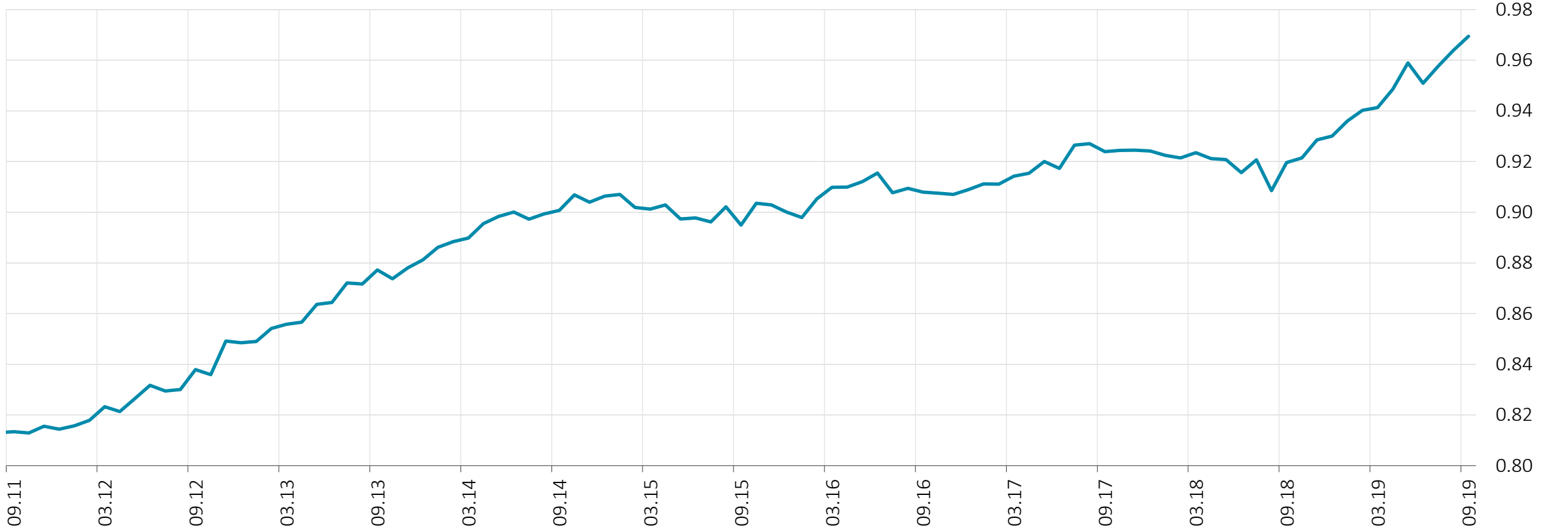
Sektörler*	Bölgeler			
	Avrupa Birliği	Bağımsız Devletler Topluluğu	Orta Doğu ve Afrika	Diğer
Motorlu Kara Taşıtları (% 16)	79,0	2,3	9,1	9,6
Demir-Çelik (% 12)	41,5	1,6	32,8	24,2
Tekstil (% 9)	52,6	7,1	21,1	19,2
Makine ve Teçhizat (% 9)	46,0	8,2	26,3	19,5
Giyim Eşyası (% 8)	69,4	4,7	17,3	8,5
Gıda Ürünleri ve İçecek (% 7)	26,5	2,5	50,8	20,2
Kimyasal Maddeler (% 5)	31,0	8,8	32,4	27,8
Mobilya (% 5)	23,2	3,3	57,7	15,8
Plastik ve Kauçuk (% 4)	50,3	5,4	30,0	14,3
Metal Eşya Sanayi (% 4)	49,7	8,6	27,4	14,3

Kaynak: TÜİK.

Son Gözlem: Ağustos 2019

Dünya ticaretinden Türkiye'nin aldığı pay artmaktadır.

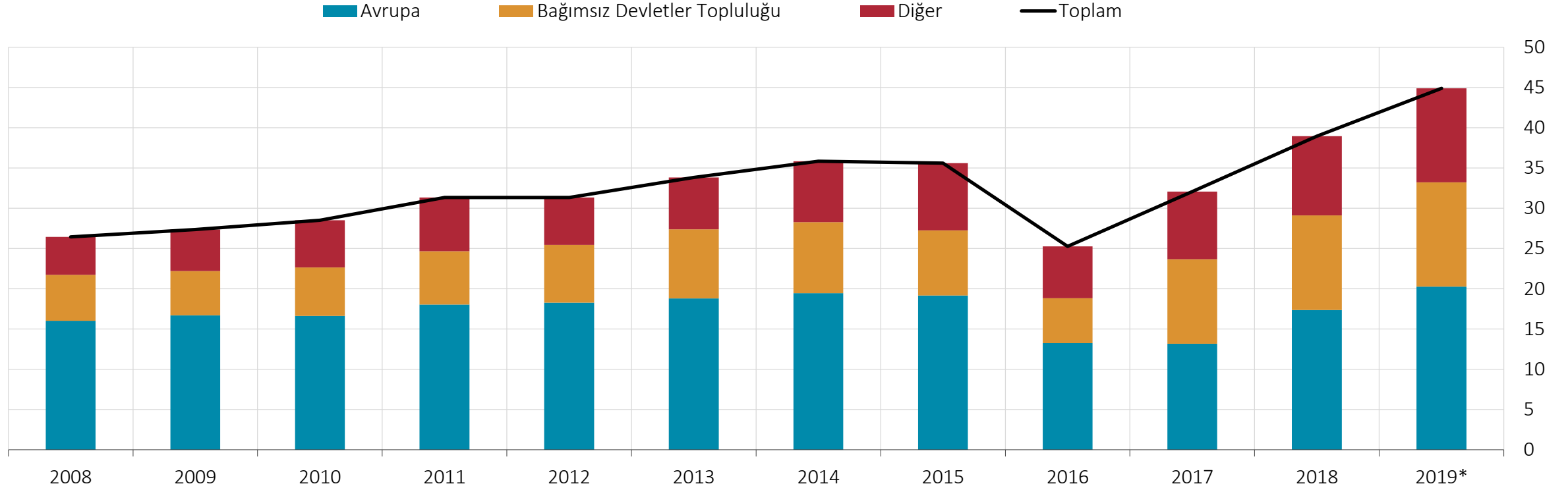
Türkiye İhracatının Dünya Pazarındaki Payı (%)

Kaynak: TCMB, DTÖ.

Turizmdeki güçlü seyir ekonomideki toparlanma ve dengelenme sürecine önemli katkı vermektedir.

Milliyetine Göre Yabancı Ziyaretçi Sayısı (Milyon Kişi)

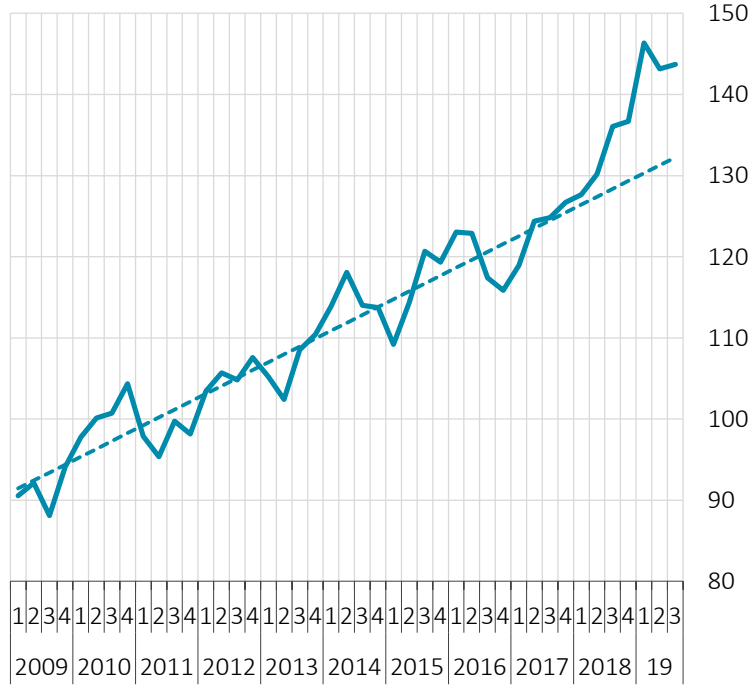

Kaynak: TCMB.

Son Gözlem: Eylül 2019

Rekabet gücü ve iç talep koşulları ihracata yönelimi güçlendirmektedir.

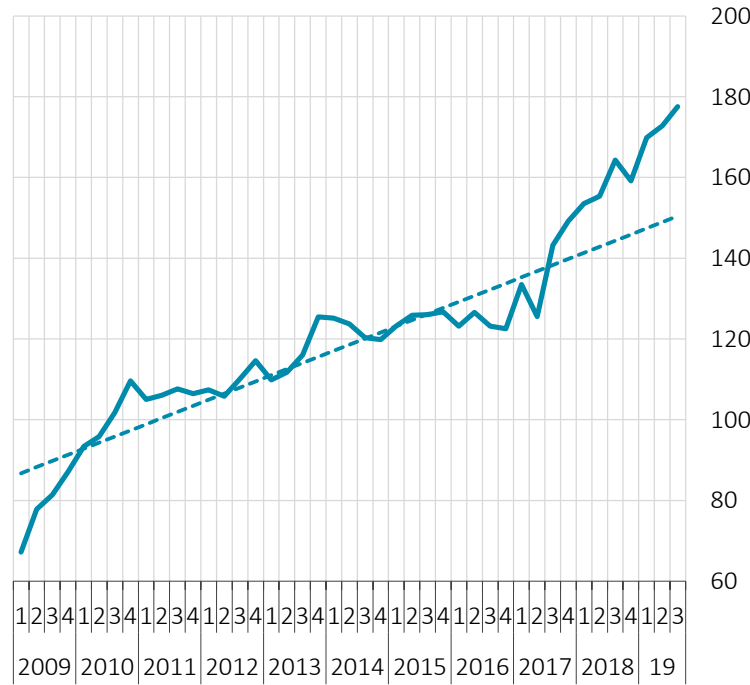
Giyim Eşyası İhracat Miktar Endeksi *
(Mevsimsellikten Arındırılmış, 2010=100)

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Son Gözlem: Eylül 2019

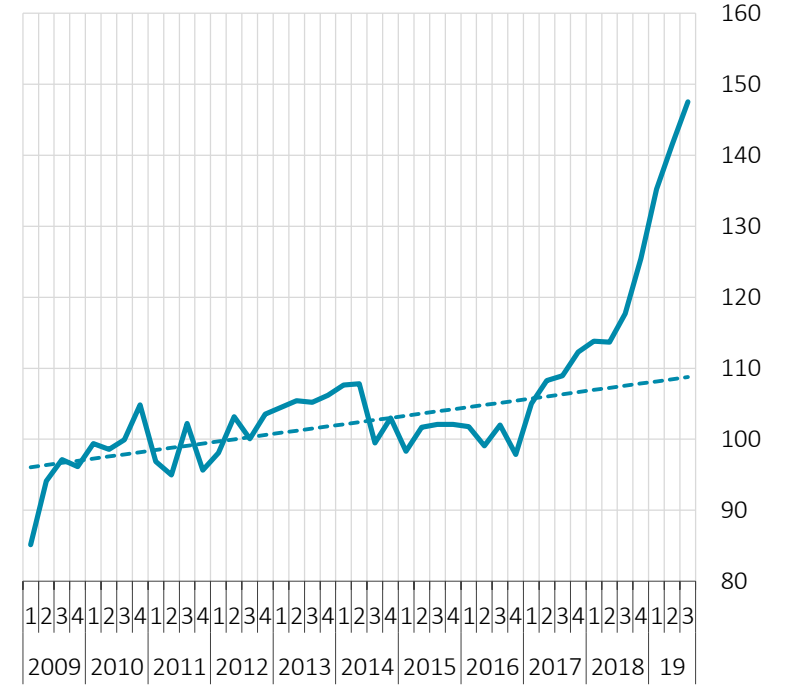
Kimyasal Ürünler İhracat Miktar Endeksi *
(Mevsimsellikten Arındırılmış, 2010=100)

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Son Gözlem: Eylül 2019

Metalik Olmayan Mineral Maddeler İhracat Miktar Endeksi *
(Mevsimsellikten Arındırılmış, 2010=100)

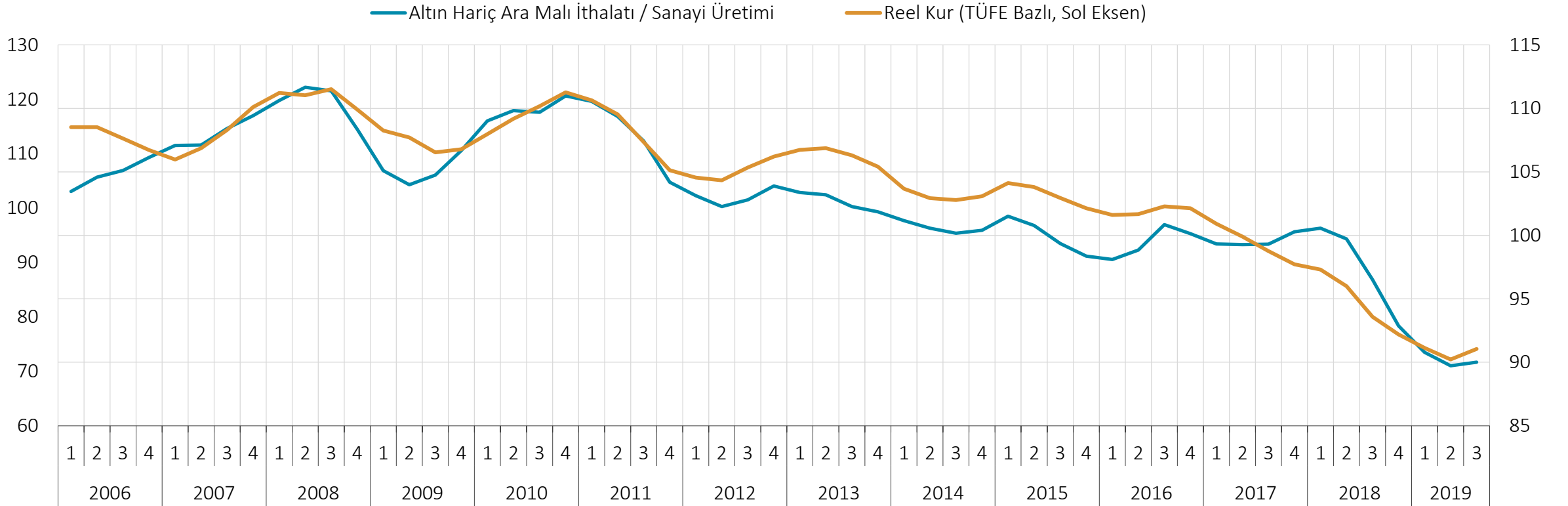
Kaynak: TÜİK, TCMB.

Son Gözlem: Eylül 2019

* Kesikli çizgiler 2009-2017 yılları arasındaki eğilimi göstermektedir.

Son yıllarda üretimin yerli içeriğinde önemli artışlar gözlenmiştir.

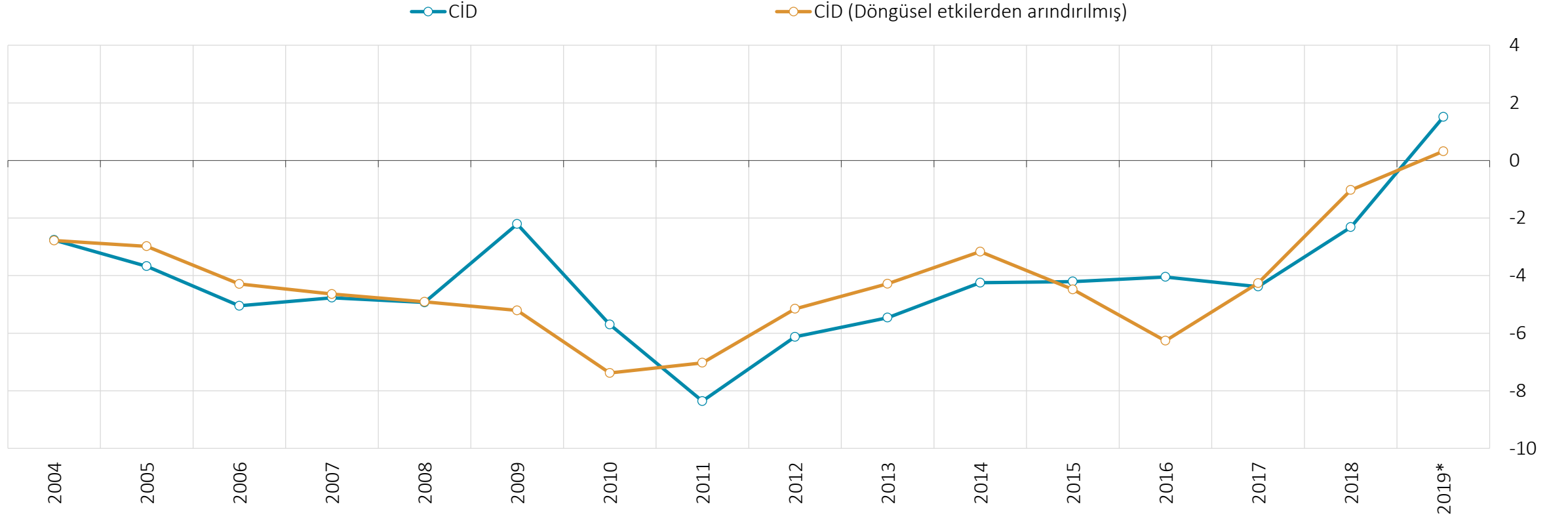
Sanayi Üretimini İthal Bileşeni ve Reel Kur (Mevsimsellikten Arındırılmış, 2015=100, 4 Çeyreklik Hareketli Ortalama)

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Cari dengedeki iyileşmede döngü dışı unsurlar önemli rol oynamaktadır.

Cari İşlemler Dengesi (Milli Gelire Oran, %)

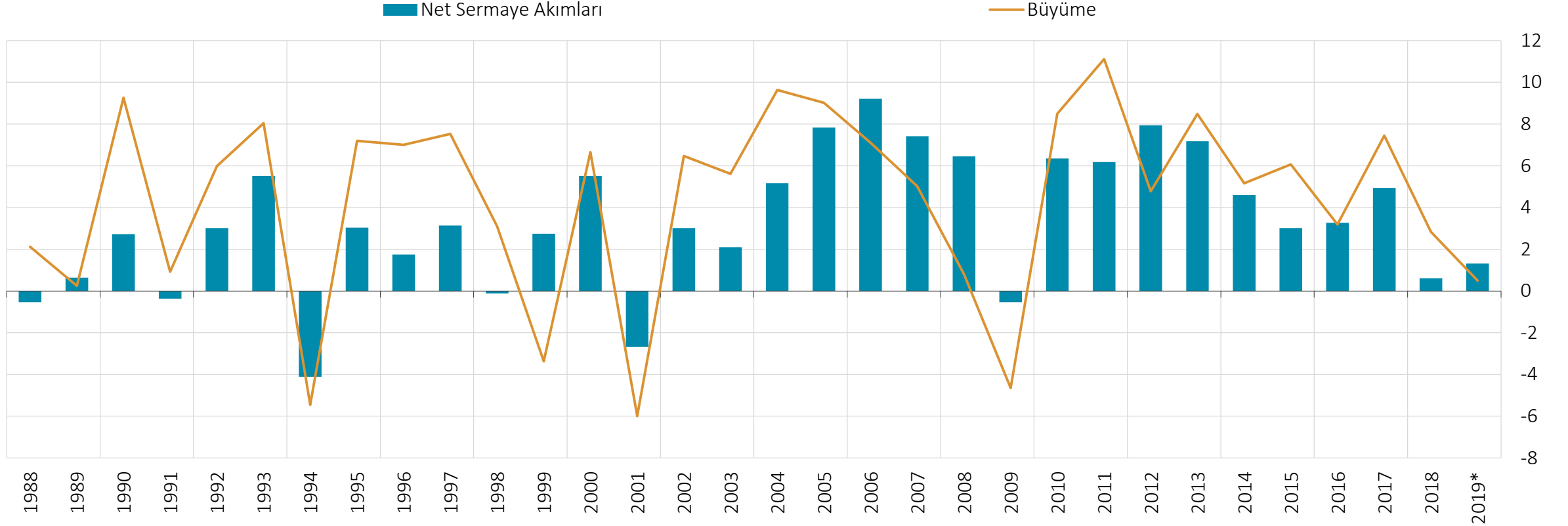

Kaynak: TCMB.

* Tahmin.

Büyüme ve sermaye akımları arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır.

Net Sermaye Akımları (Milli Gelire Oran, %) ve Büyüme (%)

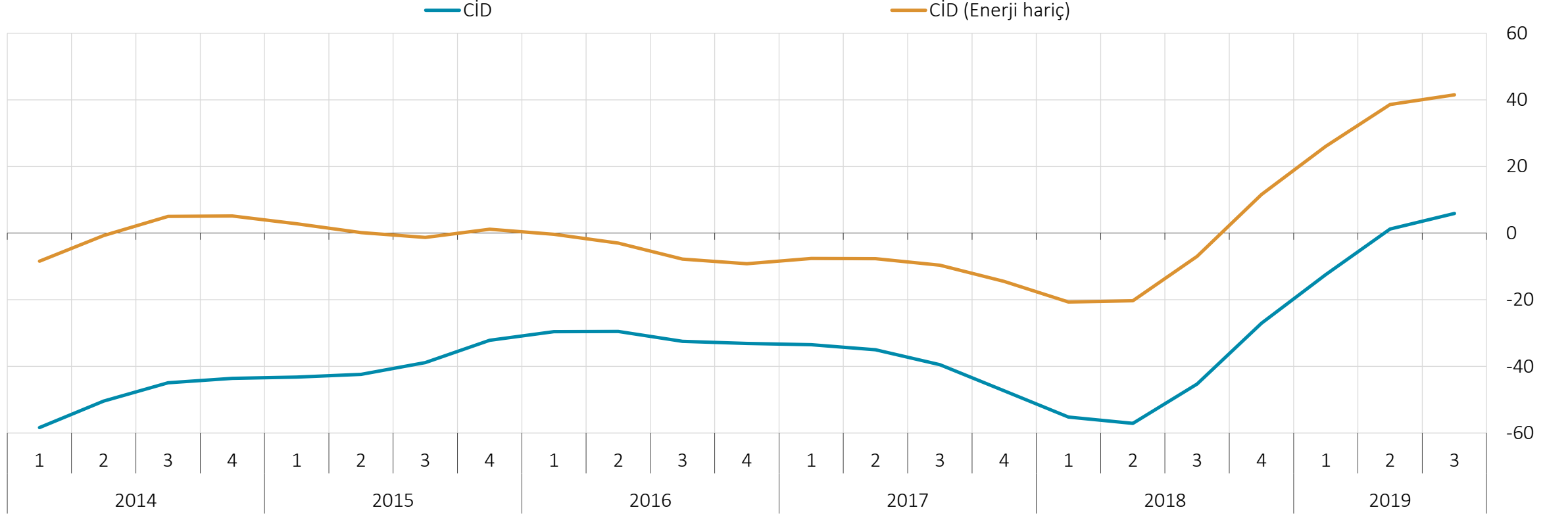

Kaynak: TÜİK, TCMB.

(*) Büyüme verisi için YEP tahmini, net sermaye girişleri için ise Eylül ayı (12 aylık birikimli) verisi kullanılmıştır.

Başta enerji olmak üzere üretimde ithal girdi oranının azaltılması kritik önem taşımaktadır.

Cari İşlemler Dengesi (12 Aylık Birikimli, Milyar ABD Doları)

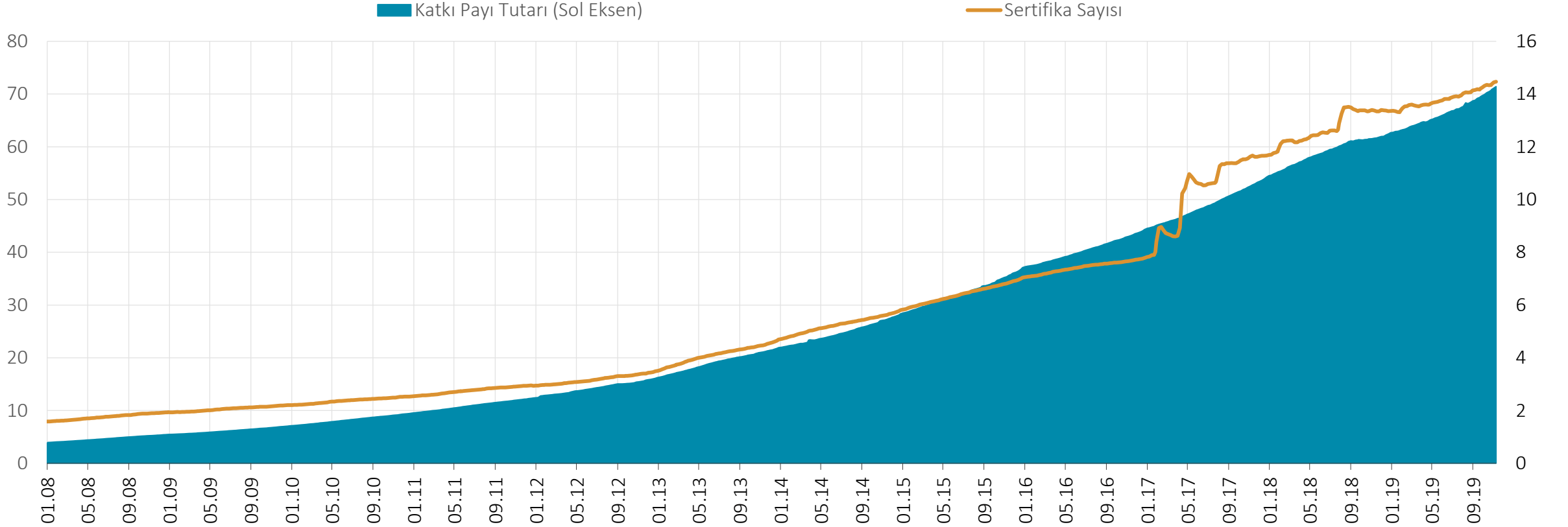

Kaynak: TCMB.

Son Gözlem: Eylül 2019

Tasarrufların arttırılmasına yönelik yapısal politikalar önemini korumaktadır.

BES Katkı Payı Bakiyesi (Milyar TL) ve BES Sertifika Sayısı (Milyon Adet)

Kaynak: Emeklilik Gözetim Merkezi.

Son Gözlem: 15 Kasım 2019

Genel Deęerlendirme

- ▶ Fiyat istikrarı ve sürdürülebilir büyüme birbirini tamamlayan unsurlardır.
- ▶ Fiyat istikrarına ulaşılabilmesi ve ekonominin dengeli, sürdürülebilir bir büyüme patikasına yönlendirilebilmesi için cari dengenin makul düzeylerde korunabilmesi gerekmektedir.
- ▶ Yapısal politika adımları büyümenin orta ve uzun vadede sağlıklı bir zeminde sürdürülebilmesi konusunda yüksek bir farkındalığa ve somut çabaların varlığına işaret etmektedir.
- ▶ Önümüzdeki dönemde para politikası duruşu enflasyondaki düşüş sürecinin devamını sağlayacak şekilde belirlenirken, finansal istikrara yönelik olarak zorunluk karşılık gibi makro ihtiyati araçlar da etkin bir şekilde kullanılacak; yapısal politika alanlarındaki analizlerle kamuoyunda farkındalık oluşturulmaya devam edilecektir.

Dış Denge, Sürdürülebilir Büyüme ve Fiyat İstikrarı

Murat UYSAL
Başkan

KASIM 2019 | İSTANBUL